

לוח תיקוני טעויות

פתח דבר

להוסיף בעמ' יז, סוף הערה 23: המחזור שהיה לפניו בפיקודן בבית הספר הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים נמסר ל"בית הכנסת כפי מנהג רומי" ע"י ועד בית סרני על פי הפרוטוקול מיום 27 במרץ 1960, סעיף ד, החתום ע"י יו"ר הוועד, ב. דינור.

עמ' יז סעיף ב, צ"ל: מעריב לפסח (ח"א, דף 67ב).

הערה 27 תימחק ובמקומה יבוא הנוסח הבא: ראו: י"נ פאוונצ'לו, מנהגים ושירים מיוחדים לקהילת רומי, ידע עם יב, 31-32 (תשכ"ד), עמ' 35.

ביבליוגרפיה

רישום מס' 41 יש להחליפו בנוסח הבא:

[41] סדר תפלות מכל השנה כמנהג ק"ק איטליאני, עם תוספת כמה עניינים וספירת העומר ולוח כמה שנים...
אשטירדאם [!], דפוס עמנואל בנבנשתי, שנת גדלו ליי א'ת'י' [תי"א, 1651]. רלט [צ"ל: רכז]; צו; קח, [1], קי-קצג דף. ° 32.
צו דף: פרקי אבות ופרשיות. קח דף, עם שער מיוחד: ספר תהלים... [1], קי-קצג דף, עם שער מיוחד: סדר מעמדות...
קולופון (דף ריד, ב): "נדפס במצות השותפין ה"ר קלמן חיים אשכנזי ויצחק ווגיירא...". (פוקס קורא את שמו של פועל הדפוס הראשון פייס תחת חיים).
הלוח הנזכר בשער כנראה לא נדפס.
נרשם על פי הטופס שבאוסף ידידי גרשון בסמן, (שיקגו). בטופס הרוזינטאליהנה לא נמצאים הדפים ריה-רלט, הכוללים צדוק הדין, סדר פיטום הקטורת, תפילת הים וסדר ספירת העומר. ראו:
L. Fuks and R.G. Fuks-Mansfeld, *Hebrew Typography in the Northern Netherlands 1585-1815: Historical Evaluation And Descriptive Bibliography*, Leiden 1984, vol. I, no. 231 (Bibliotheca Rosenthaliana's copy).

יש להוסיף:

[א8] תפלה מכל השנה... ובזה הסדור אל יחסר המזג מכל מה שמתפללים הלועזי' בשבתו' ובחדשי' בחגים ובמועדי'... כל פיוט ופיוט חקנו בלוח אחת בסוף הסדור... (וויניציאה, דפוס דניאל בומבירגי, רע"ט [1519]). [248] דף. ° 8.

בסוף הספר: אנחנו אחים בני ברוך אדיל קינד מפדואה דפסנו זה הסידור השלם כמנהג קהל קדוש בני רומי בשנת רע"ט לפר' קטן בשם דניאל בומבירגי ובביתו בוויניציאה תהלה לאל".
כולל גם ההגדה ("סדר של פסח", מסכת אבות (בספרית קונטרסים עצמאית), פיוטים לשבתות מיוחדות ולחגים ולמועדים.

עותק יחיד בספרית מדינת באבריה במינכן. צילומו באתר:

https://books.google.co.il/books?id=Tc6AAAcAAJ&printsec=frontcover&hl=iw&source=gbv_ViewAPI&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

Tc6AAAcAAJ&printsec=frontcover&hl=iw&source=gbv_ViewAPI&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

א"מ הברמן, המדפיס דניאל בומבירגי ורשימת ספרי בית דפוסו, צפת 1978, מס' 16a.

[53] סדר תפלה כמנהג ק"ק בני רומה יצ"ו נדפס לתאות ולתשוקי הנער... יוסף בכ"ר שינייור אבן דגן לעבודתו יתברך.
ויניציאה, חש"מ, שנת ה' מ'נ"ת חלקי [ת"ץ, 1730]. תקעה דף. 16⁰. ראיתי רק צילום שער ודף אחרון (אוסף פרטי).

[75] בית תפלה כפי מנהג... איטאליאני, מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו. ראה זה חדש... הוגה בעיון נמרץ... אוספנו [1] כמה תפלות ופסוקים לאמרם קודם עשיית המצות אשר לא היה מעולם בראשונים... פיסא, דפוס גד בן שמואל פואה, בשנת גמול על עבדך אחיה ו'א'ש'מ'ר'ה' דבריד [תקנ"ב, 1792]. קכח דף. 8⁰. פועל הדפוס: יעקב ב"ר שלמה ארובאס. ראיתי עותק מאד פגום באוסף פרטי.

[175] *Minchà e Arvith tratti dal Siddur tefillà secondo il rito italiano a cura del Rav David Izhaq Panzieri...*
(Nuova stamperia Parenti) Rimmonim, Firenze, 1998, [1] עמ'. 44, 16⁰.

דפוס צילום מוקטן מתוך סדר התפלה בעריכת הרב פאנצירי. כולל תפילות מנחה וערבית לימי חול.

יש לתקן את הרשומות הבאות:

[89] יש לתקן את המילה 'איטאליאני' (במקום 'איטליאני') ומיספור הדף של הספר: קלז (במקום קלו).
נרשם עפ"י טופס ר' שאשא (מנצ'סטר).
[136] הפורמט הוא 8° ולא 16°.

ברישומים הבאים יש להוסיף את ההפניות דלהלן:

[10] צילום העותק השמור בספריית מדינת באבריה במינכן (חלק א) באתר:
https://books.google.co.il/books?id=CGBQAAAAcAAJ&printsec=frontcover&hl=iw&source=gbs_ViewAPI&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

[123] על תחבולות הדפסת הספר ראו מאמרו של העורך בכתב העת, «Il Vessillo Israelitico», LXIV (1916), pp. 14-17, 143.

[131] 192 עמ' [ולא: 191]. ראו את מאמר הביקורת של מ"ע הרטום על מחזור זה: M.E. Artom, *Tefillad Gnarvid lerosc-Ascianà ulzom Kippur, Roma 1936. 192 pp.*, «Israel», 29.4.1937, p. 6.

[132] ראו את מאמר הביקורת של מ"ע הרטום על מחזור זה: «Israel», 23-30.7.1936, p. 8.

[134] ראו את מאמר הביקורת של מ"ע הרטום על מחזור זה: M.E. Artom, *Un nuovo siddur di rito italiano*, «Israel», 10.2.1938, p. 6.

[143] ראו: «Israel», 12.1.1950, p. 3.